

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Виржиния Живкова Иванова**

**Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”,
Катедра „Икономика”**

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” в професионално направление 3.8 „Икономика”, докторска програма „Световно стопанство и международни икономически отношения“.

Автор на дисертационния труд: Якоб Руб докторант към катедра „Икономика”, при Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”, докторска програма „Световно стопанство и МИО”, професионално направление 3.8. „Икономика”.

Тема на дисертационния труд: „Икономически аспекти на намаляване на щетите от вирус COVID-19. Футуристичен хибриден икономически подход: на примера на Израел“.

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури, съгласно заповед № 856 от 16.11.2022 г. на Ректора на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”.

I. Общо представяне на дисертационния труд.

Дисертационният труд се състои от 237 страници и включва увод, три глави, заключение, използвана литература и приложения. В изложението са включени 8 фигури и 20 таблици, 3 приложения, списък на използвани съкращения, списък на таблици и фигури. Използваните литературни източници са 213 на брой.

Съдържанието на отделните глави е равномерно разпределено в под параграфи и следват така, избраното заглавие и област на разработване на дисертационния труд. Не се установяват отклонения от нормите на научната и професионална етика.

Авторефератът е изготвен съгласно изискванията и отразява основните части на дисертационния труд, приносите, изводите и обобщенията, както и публикациите на автора.

II. Преценка на форма и съдържание на дисертационния труд.

Дисертационният труд е посветен на актуален проблем, а именно икономическите щети от влиянието на Коронавирус пандемията на глобално ниво и в частност в Израел.

Още от увода става ясно, че докторанта е направил задълбочено изследване, проучена е литературата, публикациите по тази тема в страната, обект на анализ и други държави и представя, че анализирания от него научен проблем има възможности за научни и приложни приноси. Формулиран е обекта, предмета и целта на изследване в дисертационния труд, задачите за постигане на тази цел, защитаваната теза, методите на проучване и изследване, изследователския инструментариум, научната новост на изследването и оригиналност на получените резултати и др.

Структурата на дисертационния труд включва три глави.

В първа глава подробно е проучена и анализирана теоретико-методологическата основа на икономическите кризи, дължащи се на Коронавирус пандемията. Обърнато е внимание на националните, регионални и глобални интереси и щети, които кризата Ковид 19 нанася върху икономиките и националната сигурност.

Във втората глава се описва и анализира въздействието на пандемията Ковид 19 в Израел, икономическата криза в следствие на пандемията, прилаганите политики спрямо икономическите щетите от пандемията. Използван е сравнителен анализ с други развити страни, предложени са решения за справяне с икономическата криза от пандемията Ковид 19 в Израел. Авторът стига до редица обобщения като едно от най-важните е, че решенията свързани с кризата от COVID-19 в Израел се фокусират върху шест основни проблема: национална сигурност, регионално сътрудничество, икономика, технологии, здравеопазване и имиграция в Израел. Цялото изложение във втора глава е доказано с коректно цитирана литература, авторови анализи, използвана актуална статистическа информация, таблици и фигури.

В трета глава, автора на дисертационния труд представя емпирично изследване, свързано намаляване и/или предотвратяване щетите от Коронавирус пандемията в Израел чрез сътрудничеството на държавата с други страни. Представена е подробна концептуална рамка на изследването, ограниченията, изследователски модел, изследователски хипотези, обектите на проучване от национален, регионален и международен план и др. За целите на изследователския модел и хипотези са използвани и проведени статистически тестове (от здравен характер и от гледна точка на икономическото поведение на респондентите) върху 15 държави. Авторът използва и собствен изследователски модел, наречен „Модела на Пентаграма“, чрез който изследва, доказва и обобщава икономическите щети от Коронавирус пандемията върху държавите по света на база на регионални и глобални пространства, както и в частност в Израел.

Всяка глава от дисертационния труд започва с въвеждащо изложение, какво ще се анализира в нея и с ясни обобщения и изводи в края. Прави впечатление използването на богата и нова литература при изследванията и проучванията на автора, неговия критичен поглед по проблема, навлизането

в дълбочина на изследването на национално, регионално и глобално ниво, което демонстрира и международните икономически аспекти на изследваната тема.

Всичко това ми дава основание да изведе, че автора познава материята, литературата и новостите по теорията и практиката на разработвания дисертационен труд и може да изведе и формулира научни, научно-приложни приноси и резултати от изследването си. Дисертационният труд има характера на завършен научен труд.

Не е установено плагиатство на дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационното изследване.

Справката за приносите отразява коректно получените резултати от изследването с теоретичен, научно-приложен, методологичен и практически характер с общ брой 6.

Като цяло научните и научно-приложни резултати и приноси на дисертационни труд са коректно и ясно представени, и не се отклоняват от темата и изследването на дисертационния труд. Те показват новостите в доразвиване на икономическата теория за управление на риска и поведенческата икономика във връзка със справянето с пандемични кризи на национално, регионално и глобално ниво, изведени са практико-приложни приноси на ниво национална икономика на Израел и връзката с националната сигурност и прилагането на Модела на големите пет икономически аспекта Щ.А.Н.И., за да се намалят щетите от COVID-19 както и другите изброени приносни моменти.

Давам положителна оценка за изведените научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

VI. Оценка на публикациите по дисертацията.

Авторът представя 3 самостоятелни публикации на чужд език, които обхващат части на дисертационния труд.

Давам положителна оценка за публикациите на докторанта.

V. Оценка на автореферата.

Авторефератът дава достатъчно пълна представа за структурата, целите, задачите, съдържанието, резултатите и приносните моменти от проведеното изследване.

Оценявам положително така, представения автореферат.

VI. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд.

Нямам съществени критични бележки към дисертационния труд, а по-скоро градивни при следващи автори проучвания и анализи:

- на места в автореферата е можело изложението на отделни абзаци да имат по-ясен и стегнат вид, за да се избягва описателния характер;
- в някои от цитираните в изложението литературни източници, не са посочени страниците на използваните публикации – книги, статии или др.

Имам един въпрос към докторанта: Мислите ли, че приложения от вас изследователски модел може да се използва за преодоляването на икономически и социални щети, породени от друг вид икономически кризи, извън кризата с пандемията COVID-19 ?

Препоръчвам на докторанта да задълбочи и популяризира получените резултати от дисертационния труд в различни национални и международни научни изяви, статии, монография, публикации в Scopus или WoS. и др. база данни.

VII. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Представеният дисертационния труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р. България, Правилника за неговото прилагане, Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”.

Това ми дава основание да дам положителна оценка на дисертационния труд и да предложа на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „Световно стопанство и международни икономически отношения”, професионално направление 3.8. Икономика на Якоб Руб.

04.01.2023 г.

Изготвил становището:

гр.Варна

(доц. д-р Виржиния Иванова)